

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

בְּכֶסֶף בָּמִלָּא (קִדְמָא וְאִלָּא) יִתְנָנָה לִי (בְּרֵאשִׁית כ"ג, ט)

רבי חיים מייזליש מסאדוואש¹ על הפסוק "כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא ולא יעבור עליו לכל דבר נקי יהיה לביתו שנה אחת" (דברים כד, ה) בדרך צחות, שאם רוצה ליקח אשה שמתנהגת כדרך החדשים שמקרוב באו (מאדערע"ן) דאשה כזו צריכה הוצאות הרבה לכל עניני המותרות אז לא יחשוב האדם שאחר החתונה ילחום עם אשתו והוא ינצח אותה שלא תפזר כל כך ממון הרבה לכל ההבלים הללו רק ידע נאמנה דאם יקח אשה כזו אז 'לא יצא בצבא ולא יעבור עליו לכל דבר', דהיינו שלא יוכל ללחום עמה ולא יוכל לעבור כלום על דבריה רק כל מה שתרצה יהיה מוכרח ליתן לה ולבסוף 'נקי יהיה לביתו שנה אחת', היינו דבשנה אחת יצא נקי מנכסיו ובזה יש לפרש בְּכֶסֶף בָּמִלָּא יִתְנָנָה לִי ועל בכסף מלא יש קדמא ואזלא, לרמז דאם לוקח אשה כזו שמקדמת ואזלת כדרך המתחדשים אז צריך לזה כסף מלא ולכן לא ישים האדם דעתו על בית והון רק ירצה לעשות שידוך עם אשה משכלת דהיינו שיש לה יראת שמים ומדות טובות והיא מסתפקת במועט.

בְּכֶסֶף בָּמִלָּא (קִדְמָא וְאִלָּא) יִתְנָנָה לִי (בְּרֵאשִׁית כ"ג, ט)

במסכת סוטה (דף מז עב) מבואר: "משרבו מקבלי מתנות נתמעטו הימים ונתקצרו השנים דכתיב (משלי טו, כז) וְשׁוֹנֵא מִתֵּנֶת יִחְיֶה". ע"כ.

ונרמז בטעמים: בְּכֶסֶף בָּמִלָּא (קדמא ואזלא), אברהם אבינו אינו רוצה מתנות², ובכך ימשיכו חיינו (קדמא ואזלא) ולא יתקצרו.

שלום המאירי

בְּכֶסֶף בָּמִלָּא (קִדְמָא וְאִלָּא) יִתְנָנָה לִי (בְּרֵאשִׁית כ"ג, ט)

בתחילת מסכת קידושין מונה המשנה שלש דרכים בהן האשה נקנית (קידושין), והראשונה בכסף. רבי מנחם המאירי מבאר: "והקדים את הכסף מפני שהוא ראש המדברים בכל מקום ושהכתוב הקדימו וכדכתיב כי יקח". ע"כ.

ונרמז בטעמים: בְּכֶסֶף בָּמִלָּא (קדמא ואזלא) יִתְנָנָה לִי, הכסף הוא ראשון, ראש המדברים (קדמא), וכן בענין אישות המכונה דָּרָךְ (אזלא) כפי שנאמר (משלי ל, יט): "וְדָרָךְ גָּבֵר בְּעֵלְמָה"³. הנגינה הרמה של טעמי קדמא ואזלא, אף היא רומזת לדרכו של בעל המאה להיות ראש המדברים בכל מקום.

שלום המאירי

¹ בנין חיים ב', רבי חיים מייזליש מסאדוואש. מובא בספר שיח צדיקים תורה, רבי חיים יוסף הלוי פרידמן, ניו יורק תשנה, עמ' רסב.

² רבנו בחיי על בראשית כג, טו: "והנה אברהם שונא מתנות היה ולא רצה לקבל מתנה ממנו כי אם בכסף מלא וכן דרכן של צדיקים. וכן מצינו ב דוד המלך ע"ה שקנה הגורן ולא רצה לקבל מן ארונה שהיה נותן לו במתנה. וזה שכתוב (שמואל ב כד, כב--כד) ויאמר ארונה אל דוד יקח ויעל אדוני המלך הטוב בעיניו ראה הבקר לעולה והמוריגים וכלי הבקר לעצים. והשיב לו דוד, לא כי קנה אקנה מאתך במחיר ולא אעלה לה' אלהי עולות חנם, וכתיב ויקן דוד את הגורן ואת הבקר בכסף שקלים חמישים ויבן שם דוד מזבח לה'".

³ ראה בראשית ו, יב "אֵת דָּרְכּוֹ".

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

בְּכֶסֶף מְלֵא יִתְנַנֶּה לִי (תביר) בְּתוֹכְכֶם לְאַחֲזֵת קֶבֶר (בראשית כג, ט)

פרשת קנין המערה סמוכה לפסוק (בראשית כד, א) "וַיֵּדוּד בָּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל". מובא בספרים ש"בכל" גימטריא ב"ן, רומז לשם הוי"ה⁴. לפי זה מבאר רבי דוד בן שמעון⁵ מדוע חשקו האבות במערת המכפלה. רבי דוד בן שמעון מוסיף שהלומד תורה בחברון מתקן עוון פגם הברית⁶. "וכן כתב להרב הקדוש בספר "סמוכים לעד" פרשת תולדות שבכ"ל נוטריקון ברית לרתי לעיני⁷. ע"כ.

ונרמז בטעמים: בְּכֶסֶף מְלֵא יִתְנַנֶּה לִי (תביר), תביר אותיות ברי"ת. מי שהיתה מידתו שמירת הברית, ראוי להקבר במערת המכפלה⁸.

שלום המאירי

וְעֶפְרוֹן יָשָׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת וַיֵּלֶךְ עִפְרוֹן אֶת אַבְרָהָם בְּאֶזְנֵי בְנֵי חֵת לְכָל (תביר) בְּאֵי שְׁעַר עִירוֹ לְאֹמֶר (בראשית כג, י)

רבי מאיר ליבוש מלבי"ם מבאר: "ועפרון ישב בתוך בני חת, הוא טעם לדברי אברהם, שלכן אמר שיבקשו מעפרון, מפני שעפרון שופט הארץ ויושב בתוכם ובאמצעותם במקום מושב השופט, והוא יכול לפרש התקנה להיות, וגם הוא טעם למה שיאמר שמפני שהיה שם במעמד ענה בעצמו, ואמר שענה באזני בני חת לכל באי שער עירו, ר"ל הגם שהייתי ממלא רצונך לפרש התקנה כחפצך אחר שבני חת מסכימים לזה, הלא חברון היא כרך ובאים לשם כל הסביבות ובזה א"א לשנות איזה תקנה אם לא בצירוף כל המדינה וזה א"א (=אי אפשר)". ע"כ.

ונרמז בטעמים: לְכָל (תביר) בְּאֵי שְׁעַר עִירוֹ, החסרון (תביר) הוא שבאים לשער העיר מכל הסביבה, לכן דרושה הסכמת כל הסביבות, וזה אינו אפשרי.

שלום המאירי

⁴ כלומר שם הוי"ה במילוי ההיין באופן העולה ב"ן והוא יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה.

⁵ שער החצר, רבי דוד בן שמעון, הצוף דב"ש, סימן תכ"ד. מביא משער הפסוקים להאר"י, כמוזכר לעיל בהערה.

⁶ בסימן ש"פ מאריך. "סיני" מלא (סמך מם וכו') בגימטריא "חברון", "ובזה איתא שפיר מה שאמרו בזוהר הקדוש (חלק ג' דף ק"ס ע"א) 'חברון דא אורייתא'. גם בזה אפשר ליתן טעם במה שראיתי בכתבי הקודש של הרב הגאון חיד"א זלה"ה שאחד קדוש חלם שהלומד תורה לשמה בחברון ת"ו מתקן עוון פגם הברית, ואין צריך לא סיגופים ולא תעניות לפי שסוד סיני מלא בגימטריא חברון שמורה שהלומד תורה בחברון כאילו לומד בסיני ושם במעמד הר סיני פסקה זוהמתן (שבת קמו עא) ולכן הלומד תורה לשמה בחברון ת"ו נפסקה זוהמת פגם הברית ממנו בלא סיגופים ובלא תעניות כעין הר סיני".

⁷ איוב לא, א: "בְּרִית כְּרַתִּי לְעֵינִי וְמָה אֶתְּבוֹנֵן עַל בְּתוּלָה". רש"י: "ברית כרתי לעיני - שלא להסתכל באשת איש. ומה אתבונן על בתולה - מה לי להתבונן בה כך היתה חסידותי שלא לתת עין אפילו בפנויה שמא לאחר ימים תנשא ונמצאתי כרוך אחריה כך מפורש באבות דרבי נתן". ראה בבא בתרא (דף טז עא) בשבחו של אברהם: "ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה אמר רבא עפרא לפומיה דאיוב. איהו באחרניתא, אברהם אפילו בדידיה לא איסתכל דכתיב הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את מכלל דמעיקרא לא הוה ידע לה".

⁸ ראה עוד אמונת עתיך א', רבי משה וולפסון, ירושלים תשס"ד, עמ' מ"ו ואילך, שבחברון שורש מצות מילה, וע"י שמירת הברית זוכים למלכות.